

Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ (No: 2006/1) (18.11.2006 t. 26350 s. R.G.)

Hazine Müsteşarlığından:

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (I) Borsada işlem görece kıymetli madenlerin standartları ile ürünleri Borsada işlem görece kıymetli maden rafinerilerinin belirlenmesine ilişkin esaslar bu Tebliğ çerçevesinde düzenlenmiştir.

Dayanak

MADDE 2 – (I) 11/8/1989 tarih ve 20249 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 2 ve 7 nci maddeleri ile 3 Nisan 1993 tarihli Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmeliğin 4 ve 21 inci maddeleri, 16 Ekim 1993 tarihli Kıymetli Madenler Borsası Üyelik Belgesi Verilme Esasları ile Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyet Şartlarına İlişkin Yönetmeliğin 4/a maddesi.

Tanımlar

MADDE 3 – (I) Bu Tebliğin uygulamasında;

a) Bakanlık: Hazine ve Maliye Bakanlığını,

b) Borsa: Borsa İstanbul A.Ş.'yi,

c) Kıymetli Madenler: Her tür ve şekilde altın, gümüş, platin ve paladyumu,

ç) Rafinaj: Hurda halde veya cevherden elde edilen altın, gümüş, platin ve paladyumun belirli teknikler uygulanmak suretiyle saflaştırılarak uluslararası kabul gören standartlara dönüştürülmesini,

d) Rafineri: Rafinaj faaliyetinde bulunan tüzel kişileri,

e) Saflık ayarı: Altının her bin parçasında, gümüş, platin ve paladyumun ise her yüz parçasında mikro yapısal özellikleri taşıyan saf metal parça sayısını,

f) Standart işlenmemiş kıymetli maden: Bu Tebliğin 6 ncı maddesinde belirlenen en az saflık ayarını haiz, işlenmemiş barlar veya külçeler halindeki altın, platin ve paladyum ile bar, külçe veya granül halindeki gümüşü,

g) Standart dışı işlenmemiş kıymetli maden: Bu Tebliğin 6 ncı maddesinde belirlenen en az saflık ayarından düşük saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki altın, gümüş, platin ve paladyumu,

ğ) Dore bar: Cevherden üretilen, rafinaj işlemine tabi tutulmamış, yapısında altın, gümüş ve diğer kıymetli madenleri barındıran külçeyi,

h) Granül: Altın, gümüş, platin ve paladyumdan oluşan çok küçük kürecikleri,

ı) Bağımsız Güvence Raporu: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Güvence Denetim Standardı 3000 Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimlerine uygun olarak gerçekleştirilen denetim sonucunda yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından düzenlenen rapor,

i) İç kontrol sistemi: Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerle asgari koşulları belirlenen kurumsal yapıyı,

j) İç kontrol birimi: Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerle esasları belirlenen ve iç kontrol sisteminin oluşturulması, işleyişi ile raporlamasından sorumlu birimi,

k) İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi: Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerde yer alan asgari nitelikleri haiz, gerekli yetkiyle donatılmış ve rafineri tarafından istihdam edilen görevliyi,

l) Tedarik Zinciri Uyum Raporu: Uluslararası kriterlere göre Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından belirlenen sorumlu kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde hazırlanan ve ilgili raporlama dönemini kapsayan işlemlerin bu usul ve esaslara uygunluğunu gösteren raporu,

m) Yetkili bağımsız denetim kuruluşları: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından KAYİK (Kamu Yararını İlgilendiren Kuruluş) olarak yetkilendirilmiş kuruluşlar arasından Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerde yer alan şartları sağlayan ve bu şartları sağladığı Borsa tarafından liste halinde ilan edilen bağımsız denetim kuruluşlarını, ifade eder.

Standart işlenmemiş kıymetli madenler

MADDE 4 – (I) Borsada; uluslararası piyasalarda kabul gören rafineriler ile Türkiye'de kurulu rafinerilerin ayar damgasını taşıyan standart işlenmemiş kıymetli madenler işlem görür.

(2) Borsada işlem görece her bir külçe ve bar üzerinde rafinerinin amblemi ya da damgası, külçe seri numarası, ağırlığı ile saflık ayarının bulunması zorunludur.

(3) Borsa tarafından yayımlanan Rafineriler Listesinde yer alan rafinerilere ait en az % 99.9 ayar granül gümüşler; granül ambalajında olması, ambalajın üzerinde mühür, ayar, ağırlık ve rafineri ismi ya da amblemi bulunması halinde standart işlenmemiş granül olarak Borsada işlem görür.

MADDE 5 – (I) Borsada işlem görecek olan standart işlenmemiş kıymetli madenlerin ağırlıklarını ve yüzeysel özellikleri ile şekillerini belirlemeye Borsa yetkilidir.

MADDE 6 – (I) Borsada işlem görecek standart işlenmemiş kıymetli madenlerin saflık ayarının;

- a) Altın için en az 995/1000,
- b) Gümüş için en az 99.9/100,
- c) Platin için en az 99.95/100,
- ç) Paladyum için en az 99.95/100,

olması zorunludur.

(2) İthal edilen külçe halindeki standart işlenmemiş kıymetli madenler; bu Tebliğ çerçevesinde yetkilendirilmiş Türkiye'de kurulu rafineriler tarafından, ithalden sonra üç iş günü içinde ilgili bilgi ve belgelerle Borsaya teslimi, has kıymetli maden miktarının gümrük giriş beyannamesinde belirtilen ağırlıktan az olmaması ve Borsaca gerekli kontrolün yapılması koşullarıyla daha küçük külçelere dönüştürülebilir.

Standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler

MADDE 7 – (1) Borsada işlem görecek standart dışı işlenmemiş kıymetli madenler Borsa tarafından belirlenecek esaslar dahilinde işlem görür.

MADDE 8 – (1) Borsa;

- a) Yurt içinde üretilen dore bar ve granül ile standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin Borsada alım satımında uyulması gereken usul ve esasları,
- b) Borsa Takas Merkezince standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin Borsa üyelerinin talepleri ve Borsa saklama kasasının stok imkânlarına göre kabul ve teslimine ilişkin kuralları,

belirlemeye yetkilidir.

Sorumluluk

MADDE 9 – (1) Borsada işlem gören standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, düzenlenmiş olan ayar raporuna uyumundan, ilgili kıymetli madeni Borsaya teslim eden Borsa üyeleri sorumludur.

Rafineriler

MADDE 10 – (1) Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecek uluslararası rafineriler, Londra Külçe Piyasası Birliği ve Londra Platin ve Paladyum Piyasasının yayımladığı listeler göz önüne alınarak Borsaca belirlenir ve liste halinde ilan edilir. Borsa tarafından belirlenen Rafineriler Listesi, Ticaret Bakanlığına bildirilir ve söz konusu listeler Ticaret Bakanlığı tarafından gümrük müdürlüklerine gönderilir.

(2) Londra Külçe Piyasası Birliği, Londra Platin ve Paladyum Piyasasının yayımladığı listelerde yer almayan rafineriler, Dubai Multi Commodity Centre, Indian Bullion Market Association ve benzeri kuruluşların yayımladığı listeler gözönüne alınarak Borsaca kabul edilebilir.

MADDE 11 – (1) Borsada kıymetli madenleri işlem görecek Türkiye'de kurulu bir rafinerinin;

- a) Anonim Şirket şeklinde kurulmuş olması,
- b) Ödenmiş sermayesinin en az 35 milyon TL olması,
- c) Cevherden elde edilen dore bar, granül ve hurda haldeki kıymetli madenlerin rafinaj işlemlerini yapabilecek teknik donanımına, personele, bina ve teçhizata sahip olması,
- ç) Çevre Etki ve Değerlendirme Raporu alınması,
- d) Çevre şartlarının, güvenlik önlemlerinin ve hijyenik ortamın rafinaj işlemine uygun olarak hazırlanması,
- e) Atık maddelerin arıtılması ve geri kazanımına yönelik sistemleri kurması,
- f) Hassas analiz için gerekli olan alev saflaştırma tekniği ile diğer analitik tekniklerden en az birine sahip olması,
- g) Rafinaj işlemlerinde; altın için 995/1000, gümüş için % 99.9, platin ve paladyum için % 99.95 ve üzerinde saflık ayarı elde edilebilecek üretim kapasitesinin kurulması,
- ğ) En az üç yıl rafinaj faaliyetinde bulunması ve son üç yılda altın rafinerisi için en az 30 ton altın, gümüş rafinerisi için en az 30 ton gümüş, platin rafinerisi için en az 5 ton platin ve paladyum rafinerisi için en az 5 ton paladyum rafine etmiş olması,
- h) Tesis büyüklüğünün altın rafinerisi için yılda en az 50 ton altın, gümüş rafinerisi için yılda en az 50 ton gümüş, platin rafinerisi için yılda en az 10 ton platin ve paladyum rafinerisi için yılda en az 10 ton paladyum rafine edebilecek kapasitede kurulması,
- ı) Etkin bir iç kontrol sistemi oluşturulması, Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından yapılan düzenlemelerde belirlenen yeterli sayıda iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisinin yönetim kurulunca atanması ve gerekli yetkilerle donatılması ile Borsa düzenlemeleri kapsamında iç kontrol biriminin kurulmuş olması,

i) Tedarik Zinciri Uyum Raporunun hazırlanması ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Güvence Denetimi Standartlarına göre yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi ile bu denetim sonucunda makul güvence seviyesinde güvence verilen Bağımsız Güvence Raporunun hazırlanması, zorunludur.

(2) Yukarıdaki c, d, e, f, g ve h bentlerindeki şartların yerine getirildiği ve uygunluk sağlandığına ilişkin ilgili Sanayi Odasından veya bir üniversitenin metalurji ve kimya bölümünden alınacak rapor ile, a, b, ç, d, e, f, g ve h bentlerini tevsik eden belgelerin ve i bendindeki raporların başvuru sırasında eksiksiz olarak sunulması zorunludur.

(3) Yukarıda belirtilen şartları haiz olan rafineriler, ürettikleri kıymetli madenlerin Borsada işlem görebilmesi hususunda Borsaya başvuruda bulunur. Borsa tarafından başvuru sahibinin uluslararası kabul gören standartlarda kıymetli maden üretebilmek için gerekli teknik şartlara ve kapasiteye tam olarak haiz olup olmadığını belirlemek üzere bir komisyon oluşturulur. Komisyon, Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Borsa İstanbul A.Ş., Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü, ilgili sanayi odası ile en az bir üniversitenin metalurji ve kimya bölümleri yetkililerinden oluşur. Komisyon tarafından yerinde yapılacak inceleme neticesinde uygunluk raporu düzenlenir. Söz konusu uygunluk raporu salt çoğunluk ile kabul edilir. Ancak, salt çoğunluk oyları içerisinde Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü, Borsa İstanbul A.Ş. ve Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün oylarının hepsinin birlikte bulunması zorunludur. (4) Gerekli tüm şartlara haiz olduğu tespit edilen Türkiye'de kurulu rafineriler, Borsaca yayımlanan Rafineri Listesinde ilan edilir.

(5) Başvurunun kabul edilip edilmemesine bakılmaksızın, başvuru sonrasında yapılacak ilgili masraflar, başvuruda bulunan rafineri tarafından karşılanır.

Yaptırım

MADDE 12 – (1) Aşağıda belirtilen hallerde Türkiye'de kurulu rafineriler Borsa tarafından rafineri listelerinden çıkarılır:

- Rafinerinin bu Tebliğde belirtilen şartları haiz olmaması veya sonradan yitirdiğinin belirlenmesi.
- Rafinerinin gerekli teknik şartlarda ve standartlarda üretim yapmadığının tespit edilmesi.
- 15 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında hazırlanması gereken Tedarik Zinciri Uyum Raporunun rafineri tarafından hazırlanmaması veya söz konusu fıkraya istinaden hazırlanan Bağımsız Güvence Raporunun sonuç bölümünde olumsuz görüş verilmesi veya görüş vermekten kaçınılması ve/veya güvence denetimi yapılmaması.

ç) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendindeki raporların Borsaya sunulmaması veya söz konusu bent uyarınca sunulan bağımsız güvence raporunun sonuç bölümünde hakkında olumsuz görüş verilmesi veya görüş vermekten kaçınılması.

(2) 15 inci madde kapsamında Borsaca yapılan incelemeler sonucunda aykırılıkların tespiti halinde aykırılıkların mahiyet ve önemine göre, Bağımsız Güvence Raporu sonucuna bakılmaksızın, uyarı, para cezası ve Rafineri Listesinden çıkartma dahil Borsa tarafından gerekli yaptırımlar uygulanır.

Cevherden kıymetli maden üretimi

MADDE 13 – (1) Yurt içinde cevherden her tür ve şekilde üretilen,

a) Altın, bu Tebliğ hükümlerine göre belirlenen Türkiye'de kurulu rafinerilerde rafinaj işlemine tabi tutularak standart işlenmemiş altın haline getirilir ve bu işlemi müteakip yedi iş günü içinde Borsa Takas Merkezine teslim edilir. Borsaya teslim edilen altınların Borsanın ilgili piyasasında alım satımı gerçekleştirilir.

b) Altın dışındaki kıymetli madenlerin, Türkiye'de kurulu rafinerilerde rafinaj işlemine tabi tutularak standart işlenmemiş kıymetli maden haline getirilmesi halinde bu işlemi müteakip yedi iş günü içinde Borsa Takas Merkezine teslim edilmesi ve Borsanın ilgili piyasasında alım satımının gerçekleştirilmesi gereklidir.

c) Altın dışındaki standart dışı kıymetli madenlerin, Borsa tarafından belirlenecek işlem esasları dahilinde, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü veya bu Kurumun belirleyeceği kuruluşlarca düzenlenecek ayar raporunda yer alan miktarlarına göre işlem yapılmak suretiyle Borsanın ilgili piyasasında alım satımı gerçekleştirilir.

ç) Altının üretimi sırasında ortaya çıkan kırık karbon, cüruf ve benzeri atıkların ihtiva ettiği kıymetli madenler bu fıkranın (a) bendi, altın dışındaki kıymetli madenlerin üretimi sırasında ortaya çıkan kırık karbon, cüruf ve benzeri atıkların ihtiva ettiği kıymetli madenler ise bu fıkranın (b) ve (c) bendinde yer alan esaslara tabidir.

(2) Teslimatta uyulması gereken esas ve usuller Borsa tarafından belirlenir.

Bilgi verme

MADDE 14 – (1) Borsada işlem gören kıymetli madenlere ilişkin istatistiki bilgiler Borsa tarafından üçer aylık dönemler halinde dönemi izleyen 30 gün içinde Bakanlığa gönderilir.

Denetim

MADDE 15 – (1) Borsada bar, külçe ve granülleri işlem görecekt Türkiye'de kurulu rafinerilerce üretilen standart işlenmemiş kıymetli madenlerin bu Tebliğde belirtilen tanımlara uygunluğunun denetimine ilişkin usul ve esaslar Borsa tarafından belirlenir.

(2) Türkiye'de kurulu rafineriler her yıl, yeminli mali müşavirlik tam tasdik raporu veya bağımsız denetim raporunu Borsaya sunarlar.

(3) Türkiye'de kurulu rafinerilerin; Borsa rafineri listesine alınma tarihinden itibaren her üç yılda bir, bu Tebliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre oluşturulacak komisyon tarafından gerekli teknik şartlara haiz olup olmadığı, yerinde yapılacak inceleme neticesinde tesbit olunur ve buna ilişkin rapor Borsaya sunulur.

(4) Her yılın Haziran ayı sonuna kadar Tedarik Zinciri Uyum Raporunun ve Bağımsız Güvence Raporunun Bakanlığa ve Borsaya sunulması ile rafinerinin internet sitesinde yayımlanması zorunludur. Bağımsız Güvence Raporunda makul güvence seviyesinde güvence verilmesi gerekmektedir.

(5) Bu madde kapsamında Bakanlık ve Borsa, gerekli gördüğü hususların açıklanması için yetkili bağımsız denetim kuruluşu ve rafinerilere sorular yöneltebilir ve denetim çalışma kağıtları ile diğer belgeleri talep edebilir veya yerinde denetim yapabilir.

(6) Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından belirlenen sorumlu kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin usul ve esaslarda belirtilen yabancı sorumlu tedarik programlarına uygun faaliyet gösterildiğine dair söz konusu programların yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlar listesinde yer alan bir yetkili bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanmış güncel Bağımsız Güvence Raporları da bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen raporların yerine kabul edilebilir. Bağımsız Güvence Raporunda makul güvence seviyesinde güvence verilmesi gerekmektedir. Bu raporların da her yılın Haziran ayı sonuna kadar Bakanlığa ve Borsaya gönderilmesi ile ayrıca rafinerinin internet sitesinde yayımlanması zorunludur.

Yetki

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğin uygulamasını sağlamak amacıyla Tebliğde öngörülen haller dışında kalan özel durumları her bir işlem, firma ve konu itibarıyla inceleyip sonuçlandırmaya, karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik hususları talimatlandırmaya Bakanlık yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 17 – (1) 20/4/1999 tarih, 23672 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsasında İşlem Görecek Gümüş ve Platin Standardı ve Rafinerileri Hakkındaki Tebliğ ile 1/7/2001 tarih, 24449 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsasında İşlem Görecek Altın Standardı ve Rafinerileri Hakkındaki Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yayımından önce yürürlükte bulunan Tebliğlerin rafineriler listesinde yer almış olan Türkiye'de kurulu rafineriler, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Borsaca yayımlanacak Rafineri Listesinde yer alırlar. Ancak söz konusu rafinerilerin bu Tebliğin 11 inci maddesinde belirtilen koşullara 3 yıl içinde uyumu gereklidir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Borsa rafineri listesinde yer alan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan rafineriler, durumlarını 1/7/2021 tarihine kadar bu Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır. 11 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sermaye yükümlülüklerini yerine getirmediği tespit edilen rafinerilere, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen en fazla 90 günlük ek süre verilir. Belirtilen süreler içerisinde yükümlülüklerini yerine getirmeyen rafineriler Rafineri Listesinden çıkartılır.

(2) Bu Tebliğin 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca 2021 yılını kapsayan Tedarik Zinciri Uyum Raporu ve Bağımsız Güvence Raporu için rapor dönemi 1/7/2021 – 31/12/2021 olarak kabul edilebilir.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.